

ÚGKK SR – priekopník na ceste k informačnej spoločnosti

Ekonomický úspech a vysokú životnú úroveň sa podarí dosiahnuť len tam, kde sa spoločnosť stará o rozvoj informačnej spoločnosti a digitálnych technológií. Rozvoj informačnej spoločnosti závisí od všeobecného prístupu k informačným a komunikačným technológiám a najmä k internetu, ktorý má priamy vplyv na kvalitu života občanov a úroveň konkurencieschopnosti podnikateľov.

Vláda SR 21. októbra 2009 predstavila aktualizovanú stratégiu budovania informačnej spoločnosti na Slovensku „Stratégiu informatizácie spoločnosti na roky 2009 – 2013“, v ktorej definuje kľúčové oblasti informatizácie spoločnosti, zdôrazňuje ich vzájomné súvislosti a vytvára rámec novým čiastkovým strategickým dokumentom.

Operačný program Informatizácia spoločnosti (OPIS) patrí medzi 11 operačných programov Národného strategického referenčného rámca SR pre druhé programové obdobie 2007-2013 a je zameraný práve na elektronickú verejnú správu.

Jednou z tých ústredných inštitúcií verejnej správy, kde sa darí ideu informatizácie spoločnosti zavádzať do života, je **Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ÚGKK SR)**.

Predseda úradu Štefan Moyzes:

Na úvod by som ponúkol niekoľko číselných informácií, aby si čitateľ vedel predstaviť objem prác, ktoré Úrad geodézie, kartografie a katastra SR zabezpečuje: riadi 8 katastrálnych úradov a 72 správ katastra, pričom kataster nehnuteľností eviduje v informačnom systéme 3 558 katastrálnych území a vyše 14 miliónov parciel, 2 milióny stavieb, vyše milióna bytov a 43 miliónov vlastníckych vzťahov.

Táto obrovská údajová databáza katastra má základ v analógových dokumentoch, ktoré sú uložené na všetkých pracoviskách – spolu je to viac ako 200 miliónov strán v 44 rôznych formátoch.

Ročne správy katastra pri nakladaní s nehnuteľnosťami vykonajú vyše 600 000 úkonov pre 2,5 mil. účastníkov konania. Okrem toho poskytnú viac ako poldruha milióna informácií na právne účely – to je obrovské množstvo činností i dokumentácie, ktorú treba prehľadne evidovať a pracovať s ňou. Preto v rámci operačného programu Informatizácie spoločnosti ÚGKK SR zavádza dva národné projekty: sú to elektronické služby katastra nehnuteľností a

základná báza údajov pre geografický informačný systém (ZB GIS), ktoré majú systematizovať a urýchliť prácu s dokumentáciou i služby katastra pre verejnosť.

Čo rieši národný projekt Elektronické služby katastra nehnuteľností ?

Štefan Moyzes:

Ide o rozvoj informačného systému katastra nehnuteľností, v rámci ktorého vznikne Centrálny systém katastra nehnuteľností (CSKN). Ten zabezpečí údajovú základňu pre katastrálny portál. Cez tento portál budeme poskytovať elektronické služby pre verejnosť, pre orgány štátnej správy a samosprávy. Po jeho dokončení sa výstupy z katastrálneho portálu budú dať použiť aj na právne úkony, takže občania ani podnikatelia nebudú musieť osobne navštevovať správu katastra.

Pripomeniem, že základom elektronizácie a informatizácie rezortu ÚGKK SR sa stal katastrálny portál, ktorý sme spustili v roku 2004. K markantnému nárastu záujmu o elektronické služby katastra však prišlo až v roku 2007, keď sme zaviedli bezplatný katastrálny portál. Na ilustráciu: v rokoch 2005-2007 sme z katastra poskytli približne milión informácií. V rozpätí rokov 2007-2009 evidujeme 33,5 milióna poskytnutých informácií. Z toho vidno, aký obrovský je záujem o elektronické služby katastra.

S prípravou a zavedením národných projektov súvisia aj ďalšie činnosti, ktoré úrad zabezpečuje nad rámec hlavných úloh rezortu – najmä skvalitňovanie údajov katastra, inventarizácia všetkých dokumentov či centrálna expedícia písomností. Pre kvalitu poskytovaných služieb je dôležité najmä odstránenie chybných údajov z katastra nehnuteľností: tieto „chyby“ vznikli ako dôsledok historického vývoja evidencie nehnuteľností a vlastníckych práv k nim.

Rozosielanie dokumentov z katastra sa zdokonalilo zavedením centrálnej expedície písomností začiatkom roka 2009. Ide o moderné elektronické zariadenie, ktoré dokáže denne vyexpedovať viac ako 20 000 písomností.

Keďže chceme veľkému počtu našich klientov poskytovať bezchybné a spoľahlivé informácie, v rámci centrálného systému sa bude obnovovať aj katastrálny operát novým mapovaním vo vybraných katastrálnych územiach. Je to pilotné riešenie, pretože elektronizácia služieb je podmienená existenciou digitálnych údajov.

Spomenuli ste milióny dokumentov rôzneho druhu – aktuálne, ale aj historické písomné dokumenty aj mapové diela, ktoré ÚGKK SR uskladňuje a stará sa o to, aby neprišlo k ich poškodeniu a aby boli súčasne k dispozícii. Akým spôsobom sa budú tieto dokumenty chrániť a uchovávať?

Štefan Moyzes:

V súčasnosti sú analógové dokumenty uložené na 72 správach katastra. Ako som sa už zmienil, je to 200 miliónov listín – a ich počet z roka na rok narastá. Na správach katastra nie sú podmienky ani na digitalizáciu ani na uchovávanie analógových dokumentov. ÚGKK SR preto rozhodol o zriadení Centrálného elektronického registratúrneho strediska (CERS). Bude v Liptovskom Mikuláši v budove, ktorú sme vzali do dlhodobého prenájmu s predkupným právom štátu. Sú to priestory, ktoré spĺňajú podmienky na uloženie digitálnych aj analógových dokumentov, ako to ukladajú právne predpisy. Musíme zaistiť, aby naša dokumentácia bola dostupná, ale aby sa používaním nepoškodzovala, aby bola bezpečne uložená a aby neprišlo k jej zneužitiu.

Hlavným cieľom, ktorý sa vybudovaním CERS-u sleduje, je postupne odbremeniť správy katastra od dokumentácie, sústrediť ju na jednom mieste, v priestoroch zodpovedajúcich jej vážnosti a postupne dokumenty zdigitalizovať, aby sme ich mohli poskytovať už nie v analógovej, ale v elektronickej podobe.

Venujme sa spôsobu uchovávania a ochrany tých miliónov dokumentov, ktoré váš úrad spravuje. Ako to bude v skutočnosti prebiehať, máte na to dostatok zamestnancov?

Štefan Moyzes:

Na zabezpečenie centrálného elektronického registratúrneho strediska je ako prvý krok potrebné vykonať na správach katastra inventarizáciu spisov a prípravu na digitalizáciu a centralizáciu dokumentov. Predpokladáme, že sa nám to podarí do konca roka 2010. Na inventarizáciu už každá správa katastra vyčlenila určitý počet zamestnancov.

Aké výhody z informatizácie vášho úradu vyplynú pre občanov?

Štefan Moyzes:

Napríklad rezortná elektronická podateľňa s využitím zaručeného elektronického podpisu im umožní pohodlný a efektívny prístup k plnohodnotným elektronickým katastrálnym službám - občania, podnikatelia aj zamestnanci verejnej správy budú môcť využívať naše služby bez

toho, aby museli navštíviť správu katastra. V podstate výsledkom realizácie prvého národného projektu bude poskytovanie 45 elektronických služieb e-Governmentu – budú medzi nimi elektronické podania, žiadosti a námietky, elektronické poskytovanie informácií na právne účely, elektronické informovanie o rôznych skutočnostiach, ale aj elektronické oznamy o uskutočnenom úkone, čo bude služba na požiadanie.

Pripomeniem ešte, že vývoj jednotlivých aplikácií a rozvoj informačných systémov rezortu robíme v súlade s bezpečnostnými štandardmi informačných systémov verejnej správy. To znamená, že údaje v našich databázach budú dobre chránené a nezneužiteľné.

Kedy očakávate tento ideálny stav?

Štefan Moyzes:

Predpokladáme, že sa nám podarí dodržať termíny implementácie – takže od roku 2013.

Druhým projektom ÚGKK SR sú elektronické služby katastra nehnuteľností – Základná báza údajov pre geografický informačný systém. Čo si možno pod týmto zložitým názvom predstaviť a čomu bude slúžiť?

Štefan Moyzes:

Národný projekt Základná báza údajov pre geografický informačný systém (ZB GIS) bude riešiť zber, spracovanie a aktualizáciu priestorových údajov o území. Tieto údaje budú slúžiť ako základ pre ostatné informačné systémy verejnej správy s cieľom zabezpečiť ich vzájomnú interoperabilitu a harmonizáciu údajov. Výsledkom druhého národného projektu – ZB GIS – bude poskytovanie 33 elektronických služieb e-Governmentu, ako napríklad zápisy údajov o objektoch a ich vlastnostiach, ich poskytovanie klientom, zobrazovanie priestorových údajov, ortofotosnímkov a digitálneho modelu terénu a územia SR, transformácia súradnicového systému, modelové projekcie a ďalšie.

Prvé celospoločenské využitie základnej bázy bude pri pripravovanom sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011, keďže bude slúžiť ako podklad na jeho realizáciu pre Štatistický úrad SR.

Dlhodobým cieľom ÚGKK SR je skvalitniť poskytovanie údajov katastra, ich centralizácia, elektronizácia poskytovaných služieb, a tým aj ich zrýchlenie. Zámerom je vybudovať moderný kataster s rýchlymi a kvalitnými službami, ktorých úroveň, ako aj ochrana práv

k nehnuteľnostiam evidovaným v katastri bude porovnateľná so službami katastrov v členských štátoch Európskej únie.

Oba projekty si vyžadujú finančné náklady vo výške 43 mil. eur a budú financované z eurofondov prostredníctvom operačného programu Informatizácia spoločnosti.